

України, який досяг тридцятирічного віку і постійно проживає на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного суду.

Слід зазначити, що з поміж відмінностей судового слідства в суді присяжних не підлягають дослідженню відомості, здатні обумовити упередження присяжних щодо обвинуваченого. До таких, як мінімум, належать дані про наявність у обвинуваченого судимості, визнання його хронічним алкоголіком або наркоманом. Дане твердження має безпосереднє значення, оскільки присяжні не повинні зважати на минуле обвинуваченого, а лише здійснювати правосуддя, виходячи із обставин виключно факту, який розглядається з одного боку, і тим паче дані факти мають значення для кваліфікації, а нею присяжні не займаються.

Насамкінець, слід зазначити, що запровадження даного інституту є безпосередньо кроком назустріч демократії, кроком назустріч цивілізації, надійному та міцному правосуддю, а також безпосередньою реалізацією задекларованих Конституцією норм стосовно доступу народу до правосуддя.

МЕТА СТВОРЕННЯ БАНДИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВ

Гаврилюк Б.О., курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства ННПФПСКМ НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., с.н.с., провідний науковий співробітник НЛ з проблем досудового розслідування ННПФПСКМ НАВС Вознюк А.А.

Тема організованої злочинності є актуальною не лише для України, але й інших країн світу. Доказом цього є законодавчо закріплена, відносно жорстка відповідальність за вчинення злочинів, учинених в організованих формах співучасті. Одним із найбільш небезпечних проявів організованої злочинної діяльності є бандитизм.

Відповідно до ст. 257 КК України, бандитизм – це організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі. Водночас поняття банди закріплено у Постанові Пленуму Верховного суду України «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями» від 23 травня 2005 року №13. У п. 17 цієї Постанови вказано, що бандою необхідно визнавати озброєну організовану групу або злочинну організацію, яка попередньо створена з метою вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб або одного такого нападу, який потребує ретельної довготривалої підготовки.

На нашу думку, суспільна небезпека банди полягає в тому, що вона створюється здебільшого для вчинення тяжких і особливо тяжких злочинів, та являє собою певну стійку, керовану зсередини та структуровану одиницю для вчинення протиправних дій.

У КК України закріплені такі кримінально-правові ознаки банди: озброєність; загальна мета учасників угруповання – вчинення нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб. Між тим в теорії кримінального права закріплені й інші обов'язкові ознаки, зокрема наявність у ній декількох (трьох і більше) суб'єктів злочину; стійкість; ієрархічність тощо.

Таким чином, однією з обов'язкових ознак банди за КК України є визначена мета – вчинення кількох нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб або одного такого нападу, який потребує ретельної довготривалої підготовки.

Водночас за кримінальним законодавством інших країн мета створення банди визначається по-різному: 1) напад на організації чи громадян (ст. 209 КК Росії, ст. 217 КК Азейбарджану, ст. 230 КК Киргизії, ст. 237 КК Казахстану, ст. 222 КК Арменії); 2) напад на підприємства, установи, організації та громадян (ст. 286 Білорусь); 3) напад на юридичних чи фізичних осіб (ст. 283 КК Молдови); 4) вчинення злочинів (ст. 210 КК Аргентини, ст. 224 КК Латвії); 5) вчинення злочину чи його продовження (ст. 515 КК Іспанії); 6) намір

постійно вчиняти одним чи декількома членами такого об'єднання тяжкі вбивства чи інші тяжкі насильницькі злочинні дії проти життя і здоров'я людей, викрадення з метою шантажу, передачу іноземній державі, розбійні напади, вимагання, відмивання коштів, торгівлю людьми, злочинні дії проти безпеки грошового обігу, обігу цінних паперів і знаків оплати, малозначні пошкодження речей, крадіжки, шахрайства, чи дії, передбачені законом «Про наркотичні засоби» чи законом «Про іноземців» (§ 278 КК Австрії).

Найбільш схоже до КК України визначення мети створення банди відображене у КК Білорусії. Навіть формулювання майже однакове: «...з метою нападу на підприємства, установи, організації та громадян».

Відповідно до КК Аргентини та Латвії, банда формується з метою вчинення злочинів, однак не конкретизовано яких видів та якого ступеня тяжкості, як це було відображено в КК Австрії. В КК України мета створення банди визначається по-іншому – вчинення нападу, а не злочинів.

Оригінальне визначення мети бандитизму існує в КК Іспанії – вчинення злочину чи його продовження. Особливість його полягає в тому, що визначена законодавцем відповідальність банди за продовження вже початого злочину, відсутня в інших країнах, в тому числі і в Україні.

Продовжуючи аналіз, ми бачимо, що КК Молдови сформулював мету, як напад на юридичних, чи фізичних осіб. По суті норма нічим не відрізняється від КК України, проте словосполучення «напад на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб», замінено більш лаконічним – «напад на юридичних чи фізичних осіб».

Найбільш повно спеціальну мету бандитизму описано у КК Австрії. Законодавець визначив конкретний перелік форм мети за які настає кримінальна відповідальність. В даному кодексі вона представлена вичерпним переліком злочинів, зокрема наміром постійно вчиняти тяжкі вбивства, тяжкі насильницькі злочинні дії проти життя і здоров'я людей, викрадення з метою шантажу, розбійні напади, вимагання, відмивання коштів тощо, в той час, як форма мети в КК України представлена нападом. Слід зазначити, що слово «намір» є синонімом до слова «мета», отже тут, на нашу думку, не має суперечності з вітчизняним законодавством.

Підводячи підсумок слід зазначити, що норма вітчизняного законодавства про бандитизм загалом є вдалою, оскільки визначає основні елементи банди та чітко формулює мету її створення. Однак вивчення законодавства зарубіжних держав дає підстави висловити пропозиції з приводу розширення меж відповідальності банди не лише за напад на підприємства, установи, організації, але й за вчинення умисного вбивства чи інших насильницьких злочинів проти життя та здоров'я особи, як це зазначено в КК Австрії.

Отже, бандитизм, слід визначити як організацію озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, або вчинення умисного вбивства чи інших насильницьких злочинів проти життя та здоров'я особи, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі.

ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА БОРОТБИ ЗІ ЗЛОЧИНАМИ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН І ПРЕКУРСОРІВ

Вербіцький Д.М., курсант ННІПФПСКМ НАВС

Навряд чи коли-небудь стане відомо, як саме прадавнім людям стали відомі наркотичні властивості маку та конопель. Перші згадки про використання наркотичних засобів з'явилися близько 40 тисяч років тому. Під час культових церемоній, обрядів, з метою підвищення життєвого тону людини в цивілізаціях шумерів, китайців, індусів та ін.

Знання властивостей опійного маку від шумерів спочатку перейшли до Єгипту і Персії, потім до греків, а пізніше в ісламському культурі опіум мав приблизно таке ж значення, як і вино у християн. Стародавні слов'янські племена також користувались галюциногенними речовинами під час релігійних